

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Voortgang Utrecht Talent Alliantie	TELEFOONNUMMER	+31618581094
DATUM	14-05-2024	E-MAILADRES	sander.troost@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-852987353-42170	DOMEIN/OPGAVE	SLO
VAN	Abel Levie en Sander Troost	TEAM	ECO
		PORTEFEUILLEHOUDER	Van Muilekom
BIJLAGEN	Geen		

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie / samenvatting:

Provinciale Staten (PS) worden twee keer per jaar geïnformeerd over de voortgang van de Utrecht Talent Alliantie (UTA), een regionale samenwerking die werkt aan een sterke regionale arbeidsmarkt in de regio Utrecht. Deze zesde voortgangsbrief zoomt specifiek in op de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden in het eerste deel van 2024. Allereerst zoomen we in op de macro-ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de inzet van de UTA. We delen de ontwikkelingen rondom het Talentfonds regio Utrecht, dat eind 2024 operationeel wordt. Verder gaat deze brief in op de ontwikkelingen van het Nationaal Groeifonds, relevant voor het opereren van de UTA, en staan we stil bij de aankomende evaluatie van de UTA.

Krappe arbeidsmarkt vraagt om keuzes: inzetten op meer arbeidsproductiviteit, minder arbeidsvraag of juist het arbeidsaanbod verder vergroten?

Het nieuwe jaar start voor economenvakblad ESB traditiegetrouw met de publicatie van een nieuwjaarsartikel dat afkomstig is van de Secretaris-Generaal van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Dit jaar stelt de huidige Secretaris-Generaal Sandor Gaastra in het artikel dat maatschappelijke doelstellingen door een veelheid aan schaarste niet allemaal gerealiseerd kunnen worden. Hier noemt Gaastra expliciet dat de schaarste aan arbeid vraagt om scherpe keuzes en prioritering, omdat arbeidsmarktkrapte de haalbaarheid van maatschappelijke doelstellingen ondermijnt. Het bevorderen van productiviteitsgroei moet volgens Gaastra de voorkeur krijgen: "door meer te produceren met dezelfde hoeveelheid arbeid kan de arbeidsschaarste afnemen."¹

Een paar straten verder in Den Haag ligt de nadruk om arbeidstekorten tegen te gaan ergens anders. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) laat in hetzelfde economenvakblad optekenen dat de overheid actiever moet sturen op lagere arbeidsvraag. Hiermee bedoelen de auteurs van dit artikel dat het streven om mensen de arbeidsmarkt op te helpen nog altijd heel waardevol is voor henzelf en samenleving, maar het zal niet leiden tot een afname van de krapte. In het verleden riepen ministers van dit departement steevast op om in discussies over arbeidsmarktkrapte eerst te kijken naar het onbenut arbeidspotentieel. Nu erkent het ministerie van

¹ Het nieuwjaarsartikel van de Secretaris-Generaal is te vinden op de [website](#) van economenvakblad ESB.

SZW zelf dat de huidige arbeidsparticipatie haar hoogste punt heeft bereikt. Toekomstig beleid moet er volgens dit ministerie op gericht zijn om minder banen te creëren en het aanwezige arbeidspotentieel in te zetten op de meest noodzakelijke banen.²

Daarnaast verscheen het rapport van de Adviesraad Migratie over wat arbeidsmigratie voor een vergrijzend Nederland kan betekenen. Om de gevolgen van demografische veranderingen op arbeidsmarkt op te vangen zijn volgens de Adviesraad tot 2040 zo'n drie miljoen extra arbeidsmigranten nodig. Volgens de onderzoekers is dit niet realistisch.³ Een andere optie is om het doorwerken na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd te stimuleren. In de eerste Statenbrief over de voortgang UTA van 2023 bent u geïnformeerd dat pensioengerechtigden meer en vaker aan het werk zijn.⁴ Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) bestond deze groep eind 2023 uit bijna 250.000 mensen. Daarmee heeft 18 procent van mensen in Nederland tussen 65 en 74 jaar betaald werk. Ook op dit arbeidsmarktthema voert Nederland de Europese lijsten aan. Volgens arbeidsmarktexperts zal deze trend van werkende ouderen doorzetten. Werkgevers wordt opgeroepen om openstaande vacatures met deeltijdbanen voor ouderen in te vullen.

Utrecht Talent Alliantie: een krachtige samenwerking voor een goedwerkende regionale arbeidsmarkt

Te midden van deze verschillende arbeidsmarktkeuzes richt de provincie Utrecht zich als partner binnen de UTA op een ander puzzelstuk. In 2021 hebben de Provinciale Staten besloten de Human Capital Agenda (HCA) Regio Utrecht te omarmen. Hiermee is de keuze gemaakt om te investeren in het bijeenbrengen van de vraag naar en het aanbod van arbeid. Deze strategie past bij de vele regionale maatschappelijke uitdagingen waar een arbeidsmarkttekort een steeds groter knelpunt vormt. Voor banen in de techniek, onderwijs, zorg, ICT die te relateren zijn aan de regionale transitie-opgaven is nog altijd nauwelijks gekwalificeerd personeel te vinden, dit is bijvoorbeeld bij het versnellen van de energietransitie in de regio een grote uitdaging. De mismatch tussen vraag en aanbod in een veranderende arbeidsmarkt is bij uitstek een regionaal probleem, dat gemeentegrenzen overstijgt en vraagt om een regionaal antwoord.

Via de inzet van de UTA, in 2022 gelanceerd om de HCA uit te voeren, investeert de regio Utrecht in voldoende gekwalificeerd talent om transities te kunnen realiseren. De UTA is een samenwerkingsverband en bestaat uit regionale koepelorganisaties van werkgevers in structurele tekortsectoren, overheden (waaronder de provincie Utrecht), het UWV, kennis- en onderwijsinstellingen, de Economic Board Utrecht (EBU) en ROM Utrecht Region. In dit verband wordt er gewerkt aan drie concrete ambities:

1. In Regio Utrecht vinden soepele en veilige overstappen plaats naar beroepen met tekorten en groeipotentie;
2. In Regio Utrecht is leven lang ontwikkelen voor iedereen vanzelfsprekend;
3. De beroepsbevolking van Regio Utrecht is digitaal vaardig.

De UTA maakt in haar activiteiten onderscheid tussen programma's en projecten. Door in te zetten op programma's, zoals het Talentfonds regio Utrecht, bouwt de UTA aan een betere regionale arbeidsmarktinfrastructuur. Met de subsidieregeling Impulsplannen Utrecht Talent Alliantie ondersteunt de provincie Utrecht via de UTA projecten die een bijdrage leveren aan de realisatie van de drie ambities van de UTA. De aanpak van UTA werpt inmiddels zijn vruchten af. Het portfolio met projecten en programma's dat succesvol een beroep deed op het impulsbudget groeit en de UTA speelt een steeds belangrijker rol bij het versterken en verbinden van initiatieven in de regio.⁵ Ook beginnen de ambities van de UTA binnen en buiten de alliantie gemeengoed te worden. In deze voortgangsbrief worden de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen half jaar gedeeld.

Groen licht voor volgende fase van Talentfonds regio Utrecht

In het najaar van 2022 is gestart met een verkenning naar regionale fondsvorming voor ontwikkeling, begeleiding en scholing van het individu binnen en naar maatschappelijke tekortberoepen. Werkenden en werkzoekenden in de

² Het artikel van de ambtenaren van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is te vinden op de [website](#) van economenvakblad ESB.

³ Het onderzoeksrapport over arbeidsmigratie is te vinden op de [website](#) van Adviesraad Migratie.

⁴ Deze voortgangsbrief is te lezen via [stateninformatie](#).

⁵ In figuur 1 is het portfolio van impulsplannen van de UTA visueel weergegeven. Meer dan 15 projecten zijn ondersteund, waarvan 7 met een impulsbijdrage.

regio Utrecht kunnen zodra het Regionaal Talentfonds operationeel is voor een (nieuwe) toekomst in de techniek, onderwijs, zorg en ICT op steun uit het fonds rekenen. In de stuurgroep UTA van februari 2024 volgde definitieve instemming op het voorstel dat om- en bijscholing voor het individu in de regio Utrecht toegankelijk en betaalbaar maakt. Vanaf 2025 moet het Talentfonds regio Utrecht ruim 5.000 scholingsaanvragen per jaar kunnen behandelen en goedkeuren. De totale omvang van het fonds wordt voorzien op 8 miljoen euro door het bundelen van publieke en private geldstromen.

Vanuit het fonds worden deelnemers in eerste instantie geholpen om gebruik te maken van bestaande middelen (denk aan O&O-fondsen of scholingsbudgetten vanuit de eigen werkgever. Daarnaast worden er door provincie Utrecht en gemeenten⁶ Utrecht, Amersfoort en Hilversum aanvullende scholingsmiddelen bijeen gebracht in het fonds voor de gebruikers die daar geen aanspraak op kunnen maken. De provincie Utrecht draagt jaarlijks 350.000 euro bij vanuit de middelen die vanuit het Statenvoorstel Human Capital Agenda (HCA) Regio Utrecht beschikbaar zijn gesteld voor de periode 2020- 2027 en 300.000 euro voortkomend uit het coalitieakkoord 'Aan de slag voor Utrecht'.⁷ Tenslotte wil de provincie Europese en Rijksmiddelen verbinden aan het fonds, met als concrete eerste mogelijkheid de subsidieregeling ESF+ sectoren.

Een operationeel Talentfonds regio Utrecht wordt voorzien aan het einde van het derde kwartaal in 2024. Vanaf dat moment kunnen potentiële aanvragers die woonachtig zijn in de regio Utrecht hun verzoek tot begeleiding en/of scholing indienen. Een geselecteerd aantal opleidingen wordt bekostigd of voor een gereduceerd bedrag via het fonds aangeboden. Deze opleidingen worden zichtbaar gemaakt via het regionale platform voor Leven Lang Ontwikkelen (LLO) MaakJeStap.nl.⁸ Daarnaast zijn er afspraken gemaakt met de arbeidsmarktregio's Midden-Utrecht, regio Amersfoort en Gooi en Vechtstreek hoe vanuit reguliere arbeidsmarktdienstverlening verwezen kan worden naar het talentfonds.

Voor inwoners is er altijd de mogelijkheid tot het voeren van een loopbaanadviesgesprek. Een dergelijk gesprek ondersteunt inwoners bij het vinden van de juiste opleiding die passend is bij de eigen ambities en talenten. In de praktijk leidt een gesprek over loopbaanoriëntatie niet altijd tot het volgen van een opleiding, maar heeft wel tot gevolg dat iemand de positie op de arbeidsmarkt beter kan bepalen. Voorliggende voorzieningen voor begeleiding en/of scholing vanuit Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) en toekomstig Regionaal Werkcentrum (RWC) zijn altijd beschikbaar en worden ingeschakeld op het moment dat dit relevant is. Daarmee is het fonds aanvullend op reguliere financiering en dienstverlening.

Bij een goedgekeurde aanvraag voor scholing wordt de bijdrage vanuit het fonds bij succesvolle afronding verstrekt aan de publieke of private opleider. Mocht een indiener niet aan de gestelde criteria voldoen dan behoort een loopbaanadviesgesprek altijd tot de mogelijkheden.

Vier nieuwe impulsplannen in behandeling bij de provincie Utrecht

Met de subsidieregeling Impulsplannen Utrecht Talent Alliantie ondersteunt de provincie Utrecht via de UTA-projecten die een bijdrage leveren aan de realisatie van de drie doelstellingen van de UTA. In het eerste deel van 2024 zijn vier nieuwe impulsplannen ingediend of worden binnenkort ingediend: Service Punt Techniek (SPT), IkBenREIN, Futurelab en AI4U.

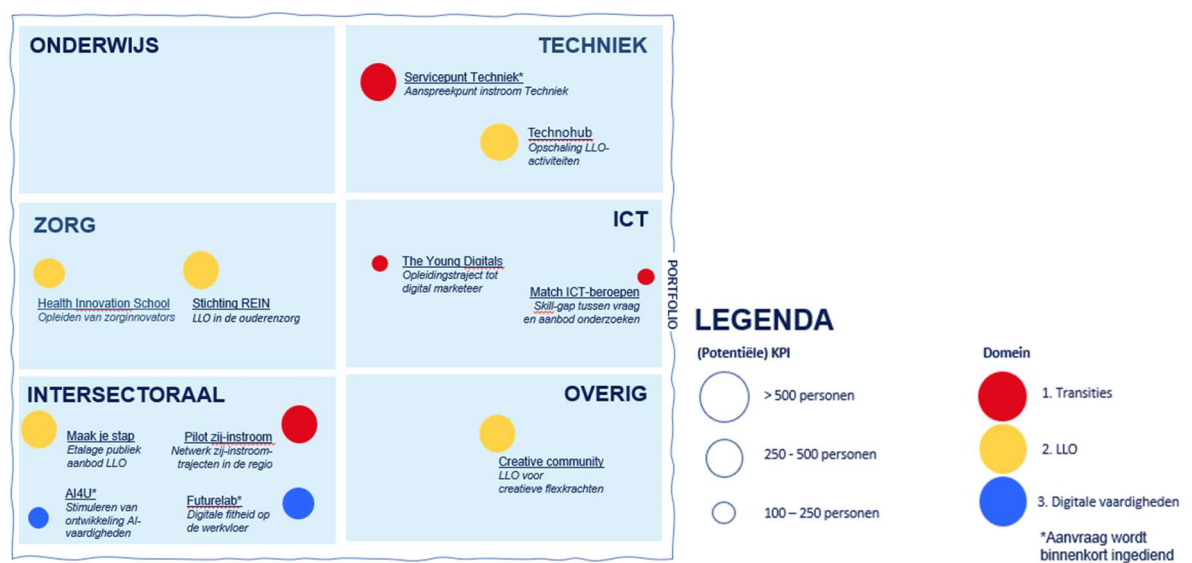
1. Het **Service Punt Techniek** (SPT) ondersteunt mensen bij het vinden van werk in de technische sector door middel van coaching, begeleiding en scholing. Het SPT is een samenwerkingsverband tussen Opleidings- & Ontwikkelingsfondsen, brancheverenigingen, vakbonden en de arbeidsmarktregio's Gooi en Vechtstreek, Midden-Utrecht en regio Amersfoort. Met het nieuwe impulsplan streeft het SPT ernaar om tot 2026 zo'n 400 à 500 mensen te laten instromen in de technische sector. Daarnaast heeft het project tot doel om vanaf 2026 jaarlijks zo'n 100 unieke 'Leven Lang Ontwikkelen' (LLO) trajecten te realiseren.
2. Ook in de zorgsector wordt er gewerkt aan een sterke regionale LLO-structuur waarbinnen werknemers zich kunnen ontwikkelen. **Stichting REIN** stimuleert, innoveert en professionaliseert leren en ontwikkelen in de ouderenzorg. Zo blijven werknemers binnen de ouderensector aangehaakt bij ontwikkelingen in de arbeidsmarkt, kunnen zij hun talent optimaal benutten en blijven ze duurzaam inzetbaar. Stichting REIN hoopt

⁶ Onder voorbehoud van besluit voorjaarsnota 2024.

⁷ Het Statenvoorstel is terug te lezen via het [stateninformatiesysteem](#)

⁸ MaakJeStap is te bekijken via [MaakJeStap.nl](#).

- met het project jaarlijks vier extra zorgorganisaties en hun werknemers aan te kunnen sluiten bij het netwerk. Hiermee groeit het bereik van REIN in drie jaar tijd van 12.700 naar 17.200 medewerkers.
3. Het project **FutureLab** van Stichting JobOn heeft als doel om op een speelse en inspirerende wijze het thema 'digitale vaardigheden' te introduceren, zodat werkgevers én werknemers wendbaar blijven in een snel veranderende arbeidsmarkt. Zo zijn werknemers in maatschappelijke tekortsectoren beter voorbereid op de digitale transitie. Gedurende het project worden circa 400 professionals in de regio getraind op het vlak van digitale vaardigheden.
 4. De impulsaanvraag van **AI4U**, een initiatief van de U-TECH community, richt zich specifiek op digitale vaardigheden en toepassingen op het gebied van kunstmatige intelligentie. Het project heeft als doel dat AI meer en op een gedegen manier toegepast gaat worden bij mkb-bedrijven in de regio en dat werknemers AI-vaardiger worden. Dat is belangrijk want toekomstige transitie vragen om een digitaal vaardige beroepsbevolking. Binnen het project worden de aankomende drie jaar inspirerende en verdiepende sessies georganiseerd voor werkgevers en werknemers. Het project wordt uitgevoerd in samenwerking met de MKB-werkplaats, EDIH Noordwest, Ondernemer Centraal en de Hogeschool Utrecht. Met AI4U beoogt U-TECH zo'n 160 MKB'ers, zo'n 80 medewerkers en 200 studenten concreet te bereiken.

Figuur 1: portfolio-overzicht projecten Subsidieregeling Impulsplannen Utrecht Talent Alliantie, een omschrijving van de afbeelding is te vinden in bijlage 1.

Nationaal Groeifonds voorlopig op pauze, voorstel Meer Uren Werkt definitief goedgekeurd

De toekomst van het Nationaal Groeifonds (NGF) is uiterst onzeker geworden. Het NGF investeert in projecten die een zo groot mogelijke bijdrage leveren aan duurzaam verdienvermogen in Nederland. Op 19 maart jongstleden heeft de minister van Economische Zaken en Klimaat aangegeven dat het investeringsfonds voorlopig gepauzeerd wordt en het is onduidelijk wanneer het fonds weer opengaat. De minister deed dit nadat de Tweede Kamer weigerde steun uit te spreken voor het fonds.

Het opschorten van de eerstvolgende inschrijfronde met een omvang van 3,4 miljard euro heeft gevolgen voor de voorbereiding van een aanvraag voor regionale talentfondsen vanuit alle provincies gezamenlijk. De provincie Utrecht participeert in een landelijk consortium, genaamd HC-NL, dat inzet op het efficiënter en effectiever van scholen van mensen gedurende de hele levensloop.⁹ Aangezien bij de start van HC-NL de toekomst rondom het NGF onzeker was, hebben we rekening gehouden met andere routes en scenario's. Hiervoor kijken we met het ministerie van SZW naar Rijksmiddelen en dienen we een aanvraag in voor Europese financiering via ESF+. In de volgende brief over de voortgang van de UTA volgt nadere informatie over de Europese financieringsmogelijkheden via ESF+.

⁹ Een overzicht van alle voor Utrecht relevante NGF aanvragen is te vinden in de Statenbrief Nationaal Groeifonds (NGF): stand van zaken. Deze brief is te lezen via [stateninformatie](#).

Het nieuws over het voorlopig opschorten van het NGF overspoelde het bericht dat tien projecten uit de eerste drie rondes definitief zijn toegekend, waaronder het project Meer Uren Werkt! van Universiteit Utrecht. In de voorgaande Statenbrief Voortgang Utrecht Talent Alliantie zijn Provinciale Staten geïnformeerd over deze NGF-aanvraag.¹⁰ In dit project waarin drempels worden weggenomen om deeltijdwerkers meer uren te laten is de UTA als consortiumpartner betrokken. Het voorstel Meer Uren werkt! is daarmee gefinancierd met 30 miljoen euro voor de eerste vijf jaar. Daarnaast is er sprake van een voorwaardelijke toekenning van 45 miljoen euro voor de tweede vijf jaar. Bij het behalen van de beoogde doelen kan het rekenen op de middelen die recent voorwaardelijk zijn toegekend.

In de eerste NGF-aanvraagronde van de LLO-katalysator heeft de UTA ondersteund bij twee aanvragen vanuit de regio Utrecht. Het doel van de LLO-katalysator is om bedrijfsleven en professionals continu te laten aansluiten op een snel veranderende arbeidsmarkt en samenleving. In de voorgaande Statenbrief zijn Provinciale Staten geïnformeerd over de betrokkenheid van de UTA bij deze aanvragen.¹⁰ Ondanks het feit dat beide aanvragen door de beoordelingscommissie werden geroemd vanwege hun brede regionale samenwerking is herindiening nodig. Inmiddels heeft het consortium met leidende partijen ROC Midden Nederland, Hogeschool Utrecht en Universiteit Utrecht de commissie een herzien voorstel aangeboden. Goed nieuws in de eerste aanvraagronde was er wel voor MBO Utrecht. Deze instelling in het beroepsonderwijs gaat de komende jaren volop aan de slag met stimuleren van LLO-oplossingen om daarmee adequaat in te spelen op maatschappelijke opgaven.

Uitgelicht: Gezonde en Duurzame Leefomgeving Utrecht Kennisconsortium (GeLUK)

In de vorige Statenbrief¹⁰ zijn Provinciale Staten geïnformeerd over de toekenning van een NGF-subsidie van in totaal 7,2 miljoen euro voor het project Gezonde en Duurzame Leefomgeving Utrecht Kennisconsortium (GeLUK). Het doel van GeLUK is de duurzaamheidstransitie in de provincie Utrecht te versnellen door onderwijs, praktijk en innovatie te integreren. Het consortium bestaat uit vijf publiek private samenwerkingen en een instelling uit het voortgezet onderwijs.¹¹

De samenwerking verloopt goed en werpt zijn vruchten af. Op diverse plekken in de regio is het werk van GeLUK te zien. Op het Utrecht Science Park worden de eerste stappen gezet naar een gezond en klimaatneutrale gebouwde omgeving door de inzet van sensoren en digital twinning. In Nieuwegein zijn studenten en bedrijven begonnen met het ontwerpen, plannen en gezamenlijk bouwen van een klimaathuis. Dit circulaire en duurzame huis bouwt voort op de ervaringen die zijn opgedaan tijdens bouw van het Celciushuis in Amersfoort en het Denver House in Utrecht. Dat GeLUK een brede doelgroep bereikt blijkt wel uit de succesvolle start van de nieuw ontwikkelde post-hbo opleiding Integraal Manager Energietransitie.

Halfweg evaluatie Utrecht Talent Alliantie van start

In februari 2022 werd de UTA officieel gelanceerd. De onderliggende Human Capital Agenda werd door Provinciale Staten aangenomen in juni 2021 en loopt tot en met 2027. Daarmee is het huidige provinciale onderwijs-arbeidsmarktbeleid halverwege de looptijd. In lijn met het aangenomen Statenvoorstel is gestart met een tussentijdse evaluatie.¹² Om een onafhankelijke evaluatie te garanderen zal de opdracht worden uitbesteed bij een extern bureau. Het geselecteerde bureau moet ten minste antwoord geven op de kwantitatieve en kwalitatieve resultaten van de samenwerking. Daarnaast is gevraagd in te gaan op de effectiviteit van de huidige werkwijze van de UTA. Ook worden op dit moment de bereikte resultaten over de eerste drie jaar in beeld gebracht.

De huidige arbeidsmarktsituatie is op veel terreinen anders dan toen de UTA werd opgericht. Het bureau wordt nadrukkelijk gevraagd de UTA te adviseren over welke scherpe keuzes een regio kan maken om maatschappelijke doelen te realiseren. Deze keuzes moeten de weerbaarheid en wendbaarheid van de regionale arbeidsmarkt verder bevorderen. Bovendien moet dit advies bijdragen aan verdere intensivering van Rijk-regio samenwerking op het gebied van (regionale) arbeidsmarktknelpunten. Uitkomst van de tussentijdse evaluatie wordt begin november dit jaar verwacht. In de volgende Statenbrief Voortgang Utrecht Talent Alliantie (najaar) zal de uitkomst met de

¹⁰ De voorgaande statenbrief is te lezen via [stateninformatie](#).

¹¹ Meer informatie over het project is te vinden op de [website van GeLUK](#).

¹² Het Statenvoorstel is te lezen via [stateninformatie](#).

provinciale Staten worden gedeeld en zal er gereflecteerd worden op de betekenis voor het provinciaal arbeidsmarktbeleid.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

Bijlage 1

De impulsplannen zijn onder te verdelen in 5 domeinen: onderwijs, techniek, zorg, ICT, intersectoraal en overig. In de onderwijssector zijn nog geen projecten actief. In de zorg zijn de projecten Stichting REIN (bereik 250-persone) en Health Innovation School (bereik 100-250 persone) actief, beide richten zich op leven lang ontwikkelen. In de techniek is het project Opschaling LLO-activiteiten Technohub (bereik meer dan 500 persone) actief dat richt zich op Leven Lang Ontwikkelen, het project Servicepunt Techniek (bereik meer dan 500 persone) richt zich op arbeidsmarkt transitie. In de ICT zijn de projecten The Young Digitals (bereik 100-250 persone) en Match ICT-beroepen (bereik 100-250 persone) actief, beide projecten richten zich op arbeidsmarkttransities. In het domein 'intersectoraal' is het project Pilot zij-instroom (bereik 250-500 persone) actief dat zich richt op arbeidsmarkttransities, AI4U (bereik 100-250 persone) en Futurelab (bereik 250-500 persone) richten zich op digitale vaardigheden. In het domein 'overig' is het project Creative Community (bereik 250-500 persone) actief dat zich richt op Leven Lang Ontwikkelen. De projecten AI4U, Futurelab en Servicepunt techniek zijn nog niet officieel ingediend bij de provincie Utrecht.